

สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3

นางกุลวดี สุวรรณนิตย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ. ศ. 2538

ISBN 974 - 632 - 589 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16418586

STATE AND PROBLEMS OF STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION THREE

MRS. KUNWADEE SUWANNIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974 - 632 - 589 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3
โดย   นางกุลวดี สุวรรณนิตย์
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ

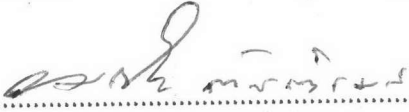

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. uthai นุญประเสริฐ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กุลวดี สุวรรณนิตย์ : สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3 (STATE AND PROBLEMS OF STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION THREE.) : อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ. 252 หน้า. ISBN 974-632-589-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3 ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียน 222 คน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการในงานบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียน งานที่โรงเรียนจัดบริการนักเรียน และงานที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดและดำเนินการเกี่ยวกับงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า

ปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การขาดแคลนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ตนไม่ได้รับผิดชอบ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 741907: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE AND PROBLEMS/ STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION/ ELEMENTARY SCHOOL

KUNWADEE SUWANNIT : STATE AND PROBLEMS OF STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION THREE. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. AMONCHAI TANTIMADH, Ph.D. 252 pp. ISBN 974-632-589-2

The purpose of this research was to study the state and problems of student affairs administration in elementary schools under the jurisdiction of the office of the National Primary Education Commission. Educational Region Three.

Samples were 222 school administrators and 222 teachers who involved in student affairs administration. Research tools were questionnaires. Data were analysed by percentage.

Findings of this research were as follow:

Student affairs administration of most elementary school were administered by way of following the elementary school law B.E. 2523, providing student service and encouraging extra activities for students. Most elementary schools did not promote school and alumni relationship.

Problems of student affairs administration included the discontinuity and lack of follow up, lack of budget and materials, the lack of knowledge and understanding about student activities management and the lack of cooperation of those who were not involved.

ภาควิชา..... EDUCATIONAL ADMINISTRATION

สาขาวิชา..... EDUCATIONAL ADMINISTRATION

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาทุ่มเทเอาใจใส่ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในการวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความซาบซึ้ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศานานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้อบรมสั่งสอนและให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ราตี ทองสวัสดิ์ อาจารย์ชลิต พุทธิรักษา ที่ให้ความกรุณาช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และกรุณาส่งกลับมาให้ผู้วิจัย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา - มารดาที่ให้อำลังใจและคุณภักดี สุวรรณนิศย์ ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้อำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

กุลวดี สุวรรณนิศย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญตาราง	
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบข่ายของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
วิธีดำเนินการวิจัย	13
ลำดับขั้นการเสนอผลการวิจัย	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
ความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน	16
ความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน	17
ประโยชน์ของงานกิจการนักเรียน	19
ขอบข่ายของการบริหารงานกิจการนักเรียน	21
งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียน.....	25
การจัดทำเขตบริการ	25
การจัดทำสำมะโนนักเรียน	27
การเกณฑ์-การรับนักเรียนเข้าเรียน	27
การปฐมนิเทศผู้ปกครอง	31
การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน	31
งานที่โรงเรียนต้องจัดบริการให้นักเรียน	33
การบริการสุขภาพ	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การจัดอาหารกลางวัน	37
การบริการแนะแนว	41
การบริการนักเรียนขาดแคลน	46
การบริการทุนการศึกษา	48
งานที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน	50
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์	55
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย	57
กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน	58
กิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน	61
กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	65
กิจกรรมกีฬา	67
กิจกรรมทัศนศึกษา	69
กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	71
กิจกรรมชุมนุมวิชาการ/กลุ่มสนใจ	71
กิจกรรมวันสำคัญ	74
กิจกรรมหน้าเสาธง	76
กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	77
กิจกรรมแสดงนิทรรศการและผลงานนักเรียน	78
กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	79
กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	81
งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า	82
การติดตามผลนักเรียน	83
การตั้งสมาคมศิษย์เก่า	85
การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำท้องถิ่นและชุมชน	85
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	86
3 วิธีดำเนินการวิจัย	91
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	97
สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	99
ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	144
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	174
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	174
วิธีดำเนินการวิจัย	174
สรุปผลการวิจัย	175
ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	175
ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน	175
ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	181
อภิปรายผลการวิจัย	186
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	205
ข้อเสนอแนะสำหรับหาวิจัยในอนาคต	206
รายการอ้างอิง	208
ภาคผนวก	216
ประวัติผู้เขียน	252

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	14
2.	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารโรงเรียน	95
3.	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ..	96
4.	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	97
5.	สภาพการจัดทำเขตบริการ	99
6.	สภาพการจัดทำสำมะโนนักเรียน	100
7.	สภาพการเกณฑ์-การรับนักเรียนเข้าเรียน	102
8.	สภาพการจัดการปฐมนิเทศผู้ปกครอง	103
9.	สภาพการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน	105
10.	สภาพการจัดบริการสุขภาพ	106
11.	สภาพการจัดอาหารกลางวัน	110
12.	สภาพการจัดบริการแนะแนว	111
13.	สภาพการจัดบริการนักเรียนขาดแคลน	112
14.	สภาพการจัดบริการทุนการศึกษา	114
15.	สภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์	115
16.	สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย	117
17.	สภาพการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน	119
18.	สภาพการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน	121
19.	สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	122
20.	สภาพการจัดกิจกรรมกีฬา	124
21.	สภาพการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา	125
22.	สภาพการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	127
23.	สภาพการจัดกิจกรรมชุมนุมวิชาการ/กลุ่มสนใจ	129
24.	สภาพการจัดกิจกรรมวันสำคัญ	130
25.	สภาพการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง	132
26.	สภาพการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	134
27.	สภาพการจัดกิจกรรมนิทรรศการและผลงานนักเรียน	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28. สภาพการจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	137
29. สภาพการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	139
30. สภาพการจัดการติดตามผลนักเรียน	140
31. สภาพการจัดกิจกรรมการสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำ ท้องถิ่นและชุมชน	142
32. ปัญหาการจัดทำเขตบริการ	144
33. ปัญหาการจัดทำสามะโนนักเรียน	145
34. ปัญหาการเกณฑ์-การรับนักเรียนเข้าเรียน	146
35. ปัญหาการจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง	147
36. ปัญหาการแก้ปัญหาหนีเรียนขาดเรียน	148
37. ปัญหาการจัดบริการสุขภาพ	149
38. ปัญหาการจัดอาหารกลางวัน	150
39. ปัญหาการจัดบริการแนะแนว	152
40. ปัญหาการจัดบริการนักเรียนขาดแคลน	153
41. ปัญหาการจัดบริการทุนการศึกษา	154
42. ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ...	155
43. ปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย	156
44. ปัญหาการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน	158
45. ปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างวินัยในโรงเรียน	160
46. ปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	161
47. ปัญหาการจัดกิจกรรมกีฬา	162
48. ปัญหาการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา	163
49. ปัญหาการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	164
50. ปัญหาการจัดกิจกรรมชุมนุมวิชาการ/กลุ่มสนใจ	165
51. ปัญหาการจัดกิจกรรมวันสำคัญ	166
52. ปัญหาการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน	167
53. ปัญหาการจัดกิจกรรมหน้าธง	168

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
54.	ปัญหาการจัดกิจกรรมนิทรรศการและผลงานนักเรียน	169
55.	ปัญหาการจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม	170
56.	ปัญหาการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	171
57.	ปัญหาการจัดกิจกรรมติดตามผลนักเรียน	172
58.	ปัญหาการจัดกิจกรรมการยกย่องคนดีเด่นประจำท้องถิ่นและชุมชน	173